

2023

ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

*Матеріали Всеукраїнської науково-
практичної конференції*

01 лютого 2023 року

Житомир
Поліський національний університет

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НААН
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім.
Ю.ФЕДЬКОВИЧА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРЕНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ ім. С.З. ГЖИЦЬКОГО**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів»
*01 лютого 2023 року***

Житомир – 2023

Рецензенти:

Гринько Тетяна – доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

Бавико Олександр – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Національного університету «Одеська політехніка».

Е40 Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів : матеріали збірника Всеукраїнської науково-практичної конференції, 01 лютого 2023 р. Житомир : Поліський національний університет, 2023. 455 с.

До збірника ввійшли матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів», присвячених розв'язанню актуальних проблем економіки, інноваційно-інвестиційних інструментів стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів, нових викликів та можливостей України у глобальній економіці, стратегічних орієнтирів забезпечення бізнесу, розвитку торгівельної та біржової діяльності, туризму, маркетингу, логістики.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори.

Передрук, тиражування, розповсюдження інформації без письмового дозволу Поліського національного університету забороняється.

© Поліський національний університет, 2023.

<i>Черевко І. В.</i> АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ	178
<i>Овчиннікова В.О., Дьяков М. І.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОБОТОТЕХНІКИ У СВІТІ	181
<i>Торопова В. І.</i> УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ РОБОТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	186
<i>Кліпкова О. І.</i> ПРАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО АУДИТУ	190
<i>Сніжко Л. Л., Височило О. М.</i> ОПЕРАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЯК ОСНОВА ВИЖИВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ	193
<i>Сероветник Т. С.</i> ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ АГРОБІЗНЕСУ	198
<i>Царук Д.С.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	203

**Секція 5: Перспективи розвитку торгівельної
та біржової діяльності**

<i>Кузнєцова Т.В., Лук'янчук Ю.А.</i> ВПЛИВ ЗБУТОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ	209
<i>Овчиннікова В.О., Черелюк В.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ КРИЗИ	214

<i>Булуй О.Г., Борисовець В.М.</i> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ	218
--	------------

**Секція 6. Економіка та управління
сталим розвитком підприємства**

<i>Ахновська І.О., Болгов В.Б.</i> АЛГОРИТМ ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС В УМОВАХ МІНЛИВОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА	226
--	------------

Овчиннікова Вікторія Олексіївна

д.е.н., професорка

Черелюк Володимир Олегович

аспірант економічного факультету

Український державний університет залізничного транспорту

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ КРИЗИ

Одним з основних чинників стабільного розвитку й функціонування економіки країни є банківська система. Виникнення кризових явищ та дестабілізуючих факторів у банківській системі призводить до порушень у функціонуванні грошово-кредитного ринку, що в свою чергу негативно впливає на стан економіки країни в цілому. Тому основним завданням регулятора, в обличчі Національного банку, є розробка та ведення зваженої грошово кредитної політики з урахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів, та стимулювання реального сектору економіки до більш активного функціонування в умовах наявних загроз та викликів.

За даними Національного банку України протягом 2017 - 2022 рр. з вітчизняного ринку призупинило свою діяльність 25 банків, в тому числі 8 з іноземним капіталом. Однак, слід звернути увагу на позитивну динаміку щодо присутності банків із 100-% іноземним капіталом: у 2017 році їх кількість становила 17 установ, а на початок 2022 року вже 23 установи.

Після кризових 2014-2015 рр. банківська система України розпочала поступове відновлення. Однак фінансову стабільність банківського сектору, а тому – довіру до нього з боку потенційних бенефіціарів-споживачів, знижує наявна розбалансованість в частині якості сервісу та вартості послуг, що знижують її привабливість [1].

Проведення з 2015 року реформ у сфері банківського сектору України, а також своєчасна реакція Національного банку, забезпечили безперебійне функціонування банківської системи в умовах активної фази бойових дій на сході України. Однак через розв'язання повномасштабної війни українські банки опинились у досить складному становищі.

З початку війни банки продовжували виконувати свої основні функції – майже безперебійно в тих регіонах, де не проходили активні бойові дії і не було загрози для життя їх працівників та клієнтів. Фінансові установи забезпечували роботу відділень, операційну діяльність, створювали умови для безпечної роботи персоналу та перевели більшість послуг в онлайн-банкінг, що дозволило багатьом клієнтам отримувати консультації та частину послуг за допомогою банківських додатків. У середині червня доступними до офлайн обслуговування було вже понад 85% банківських відділень країни. Більшість фінансових установ переглянули свою політику в частині збереження баз даних у зв'язку з численними кібератаками які проводилися країною агресором, особливо в лютому-березні. Для збереження даних банки розробили швидке та ефективне рішення по перенесенню інформації до хмарних сховищ. Проте всі заходи з оптимізації та удосконалення процесів потребували великих інвестицій, що вагомо відобразиться на операційному результаті фінансових установ[2].

Згідно звітів про фінансові показники банків, можна стверджувати, що не зважаючи на військовий стан, банківська система є прибутковою починаючи з 2018 р. й до теперішнього часу, що позитивно впливає на стабільність та функціональність фінансових установ. Більшість банків зберігають операційну ефективність, не дивлячись на погіршення кредитного портфеля, та відсутність активного споживчого кредитування. Дозвіл НБУ про можливість купівлі іноземної валюти громадянам з подальшим розміщенням її на строкові вклади дозволив збільшити питому вагу портфелю депозитів в іноземній валюті. Однак основним джерелом доходу

для фінансових установ є розміщення коштів в цінних паперах держави ОВДП – доходи за цим напрямком суттєво впливають на загальну ефективність від ведення господарчої діяльності, що повинно змусити керівників банків розробити альтернативні джерела отримання доходу у разі зменшення відсотку прибутку або взагалі анулювання державою данного інструменту запозичення [3].

В умовах збройної агресії та запровадження воєнного стану в Україні основним завданням є забезпечення надійного та стабільного функціонування банківської і фінансової системи країни, а також максимальне забезпечення потреб оборони України, безперебійного функціонування системи державних фінансів та об'єктів критичної інфраструктури. Відповідно до основних засад грошово-кредитної політики на період воєнного стану [4] Національний банк надаватиме подальшу підтримку та вживатиме невідкладних заходів для забезпечення фінансової стабільності. За умови зниження ризиків для ліквідності банківської системи Національний банк згорне екстрені заходи підтримки банків.

Таким чином, на сьогодні державі та відповідним структурним підрозділам слід зосередити максимальну увагу на підтримці стабільності та надійності банківського сектору країни, шляхом чіткого та виваженого контролю за грошово – кредитною політикою країни, розробляючи поступові стимулюючи заходи для відновлення та забезпечення активної діяльності усіх учасників банківського ринку з відповідним виконанням основної банківської функції – кредитуванням реального сектору економіки. Приділити увагу також слід розробці державних програм під відбудову пошкоджених/зруйнованих секторів економіки за рахунок спільних програм з комерційними банками. Продовжувати ретельний контроль за дотриманням правил чесної конкуренції на ринку банківських послуг з унеможливленням демпінгу в частині ціноутворень банків з державним капіталом, або банків приналежних до фінансово-промислових груп, та створення умов прозорості

конкуренції між фінансовими установами з рівноправним доступом до потенційного споживача.

Список використаних джерел

1. Шемаєва Л. Г. Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України. URL:<https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-05/rozgornuta-versiya-dopovid-shemaevoi-l.g.pdf>
2. Звіт про фінансову стабільність. НБУ, 17 червня 2022 року. URL:https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-H1.pdf?v=4
3. Основні показники діяльності банків. URL:<https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/active/>
4. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану. Київ, НБУ, 2022. URL:<https://bank.gov.ua/ua/news/all/osnovni-zasadi-groshovo-kreditnoyi-politiki-na-period-voyennogo-stanu>.

Наукове видання

**Економіка та підприємництво
в умовах сучасних викликів**

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Житомир, 01 лютого 2023 р.)

Редактор: Скидан О.В.

Технічна редакція: Коценко М.С., Кільницька О.С., Булуй О.Г.

Комп'ютерна верстка: Коценко М.С., Кільницька О.С.

Обкладинка: Коценко М.С.

За додатковою інформацією

Звертатись за адресою:

Поліський національний університет,
бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008

Підписано до друку 23.02.2023

Гарнітура Times New Roman.

Формат 60*84/17 Гарнітура Times New Roman

Ум. друк.арк. 17,72

Поліський національний університет,
10008, м. Житомир, бульвар Старий, 7
Свідоцтво від 18.04.2009, серія ДК № 2830